

Moje oryginalne opowiadanie. Ćwiczenia redakcyjne i stylistyczne z wykorzystaniem związków frazeologicznych

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna:

- znaczenie związków frazeologicznych,
- zasady redagowania opowiadania,
- reguły graficznego rozmieszczenia tekstu opowiadania.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, czym jest związek frazeologiczny,
- objaśnić znaczenie omówionych związków frazeologicznych,
- samodzielnie redagować opowiadanie twórcze,
- prawidłowo rozmieścić tekst opowiadania, zastosować akapity.

2. Metoda i formy pracy

Praca w grupach, praca ze słownikiem.

3. Środki dydaktyczne

Słowniki, długopisy lub flamastry w trzech kolorach, kartki rysunkowe, kredki.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Na wstępie zajęć nauczyciel rozdaje kartki rysunkowe i kredki.

Zadaniem uczniów będzie przygotowanie ilustracji do znanego wszystkim związku frazeologicznego pochodzącego z mitologii: *syzyfowa praca*.

Po przygotowaniu prac plastycznych nauczyciel omawia je z uczniami, wskazując realne i ukryte znaczenie związku frazeologicznego.

Potem wyjaśnia uczniom, że związkiem frazeologicznym nazywamy taki związek wyrazów, którego znaczenie jest zupełnie inne niż wynikałoby to ze znaczeń poszczególnych wyrazów tworzących dany związek.

ZWIĄZEK FRAZEOLOGICZNY

SENS REALNY

praca wykonywana przez Syzyfa

SENS UKRYTY

praca nadaremna, bezskuteczna, bez końca

a) Faza realizacyjna

1. Następnie nauczyciel zapisuje na tablicy przykłady związków frazeologicznych (najlepiej wybrać przykłady, które znane są uczniom, choćby ze słyszenia). Mogą to być takie związki, jak:

Mądrej głowie dość dwie słowie.

Po nitce do kłębka.

Burza w szklance wody.

Chodzić z głową w chmurach.

Nic nie spada z nieba.

Być w siódmym niebie.

Kuj żelazo, póki gorące.

Bez pracy nie ma kołaczy.

Na drugiej części tablicy nauczyciel powinien zapisać wyjaśnienia tych związków. Zadaniem uczniów będzie dopasowanie związków do znaczeń. Uczniowie wykonują to ćwiczenie z wykorzystaniem słowników.

Działaj, nie trać czasu.

Aby mieć wyniki, musisz popracować.

Człowiek mądry zrozumie to szybko.

Poczuć się naprawdę szczęśliwym.

Sukcesy mają swoje źródło, nie pojawiają się znikąd.

Marzyć bez ustanku.

Awantura bez powodu.

Poszlaki wyjaśnią przyczynę.

2. Następnie nauczyciel dzieli klasę na grupy czteroosobowe, rozdaje materiały pomocnicze (załącznik 1), a potem omawia wykonanie ćwiczenia. Uczniowie mają w zespołach uzupełnić tekst opowiadania, stosując związki frazeologiczne poznane na zajęciach oraz te, które znają z własnych doświadczeń. Zdania zaproponowane przez nauczyciela powinny zająć dokładnie taką pozycję, jaką mają przypisaną w materiale pomocniczym. Praca powinna liczyć minimum 20 zdań. Uczniowie zapisują tekst opowiadania, stosując akapity, dzieląc tekst na wstęp, rozwinięcie i zakończenie, wykorzystując sugestie nauczyciela, że w części pierwszej, czyli we wstępie, powinny znaleźć się zdania od 1 do 5, następnie w rozwinięciu zdania od 6 do 17, a w zakończeniu od 18 do 20. Jeśli praca została by rozbudowana, należy powiększyć każdą część o przynajmniej jedno zdanie, aby

zachować proporcje.

c) Faza podsumowująca

Na zakończenie zajęć liderzy czytają prace przygotowane przez zespoły. Nauczyciel ocenia zaangażowanie i pomysłowość uczniów.

Następnie omawia pracę domową.

5. Bibliografia

1. Cienkowski W., *Praktyczny słownik wyrazów bliskoznacznych*, Polska Oficyna Wydawnicza BGW, Warszawa 1993.
2. Skorupka S., *Słownik frazeologiczny języka polskiego*, wyd. 8, Wydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1996.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

[załącznik 1](#)

1. Zdarzenie to miało miejsce w pewnej szkole podstawowej.
2. Uczniowie postanowili sami zmienić tę sytuację.
3. Doskonale rozumieli, że będzie to trudne zadanie.
4. Nic nie mogło ich powstrzymać, znaki nawet poszlaki działania.
5. Nie brakowało takich, którzy oceniali ich pomysł negatywnie, mówili, że złudne marzenia.
6. Kłótnia wybuchła niespodziewanie.
7. Marzyciele nie zmieniali swoich przyzwyczajzeń.

b) Zadanie domowe

Zgromadź i zapisz w zeszycie jak największą liczbę związków frazeologicznych, których tematem jest dom. Minimalnie możesz przygotować 7 takich związków.

7. Czas trwania lekcji

2 x 45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Scenariusz przeznaczony jest do realizacji w klasie 6.